

L'abraçada del desconegut

XAVIER DUEÑAS

Abans de llegir

Hi ha moments en què no ens reconeixem. Instants breus, però decisius, en què la por s'imposa i ens empeny a actuar d'una manera que mai no hauríem imaginat. Aquest relat neix d'aquesta esquerda: del desconcert que sentim quan, enfrontats a la urgència, descobrim que som diferents de qui creïem ser.

Vaig voler explicar aquesta història sense artificis, des de l'essencial. No com una recerca de culpa, ni com un judici moral, sinó com un camí cap a la comprensió. De vegades fugim. De vegades deixem enrere coses o persones que hauríem volgut poder sostenir. Però també, a vegades, tenim el coratge de mirar enrere, de tornar, d'assumir allò que vam fer no pas per corregir-ho, sinó per deixar de fugir de nosaltres mateixos.

Aquesta història no va d'herois, sinó d'éssers humans. Fràgils, imperfectes, i tot i així profundament dignes. És un petit homenatge a qui s'atreveix a tornar, a qui es reconcilia amb les pròpies passes, i a qui entén —alguna vegada, en silenci— que cada error pot ser també un inici.

.

.

L'abraçada del desconegut

El foc

El fum era tan espès que semblava tenir cos, com si un pogués ensopegar-hi, com si en respirar s'empassés una cosa viva, densa, que ho empenyia tot cap endins. Corria. No sabia des de quan, ni cap a on exactament. Només sabia que havia de continuar, que cada segon comptava, que el foc venia darrere com una bèstia invisible, trencant arbres, devorant branques, escopint guspires amb fam de tot.

Els crits eren la seva brúixola. Veus sense rostre que li confirmaven que no estava sol, que altres també fugien, que la vida, en la seva forma més urgent, encara s'obria pas entre la por. Sentia la terra calenta sota les soles, l'aire cremant-li els pulmons, i un brunzit a les orelles que ja no sabia si venia del foc o del cor, que li batejava amb una força salvatge dins el pit.

Va ser aleshores quan el va veure.

Estava assegut sobre una pedra baixa, gairebé amagada entre la bardissa socarrimada, el cos encorbat, les mans aferrades als genolls amb un tremolor incontrolable. Un ancià. Sol. Tossint. Amb la mirada perduda, com si el fum hagués envaït també el seu interior. Hi havia alguna cosa, en aquella quietud, que feia mal. No era resignació. Era una mena d'aturada absoluta, com si ja no esperés res.

Es va aturar.

—Senyor... —va dir a penes, amb la veu trencada per la cursa i la cendra—. S'ha d'aixecar.

Hem de sortir d'aquí.

El vell va girar lentament el cap. El va mirar. Els llavis se li van moure, però no en va sortir cap so. Va tossir de nou, amb aquella tos seca que sembla venir d'un lloc massa profund. Ho va tornar a intentar. Es va ajupir, li va agafar el braç.

—Vinga, jo l'ajudo. Ja gairebé hi som. Podem arribar-hi...

Va dubtar.

I aleshores va córrer.

No va mirar enrere. No va pensar. Només va córrer.

Durant un temps que no sabia mesurar —potser mitja hora o només un parell de minuts—, l'únic que sentia era el so de la seva pròpia respiració, cada cop més torbada, més desesperada. El terra cruixia sota els seus peus, les branques l'esgarrapaven sense pietat, i la calor li colpejava la nuca com una amenaça constant. Però això ja no importava. Només volia allunyar-se. De les flames. Del fum. I també d'aquella mirada que havia deixat enrere.

Quan finalment va travessar el cordó de voluntaris i va notar unes mans que li agafaven els braços, alguna cosa dins seu es va desfer. Com si només aleshores pogués reconèixer el cansament, el tremolor, la por.

El refugi era una escola vella, amb matalassos tirats per terra, termos d'aigua calenta i una ràdio encesa amb el volum baix, que repetia instruccions que ningú semblava escoltar. Estava fora de perill. O això li van dir. Una dona li va posar una manta sobre les espatlles. Un altre li va oferir una tassa de te. Algú va apuntar el seu nom. El van anomenar “evacuat”, com si aquella paraula pogués contenir-lo.

Però dins seu, encara hi cremava alguna cosa.

Es va asseure en un racó, contra la paret, amb les cames recollides i l'esquena amarada de suor. Al seu voltant, la gent parlava. Alguns ploraven, d'altres dormien, altres explicaven què

havien perdut. Ell no deia res. Les paraules no li sortien. La imatge de l'ancià, amb els ulls envermellits i el cos immòbil, seguia allà. No podia deixar de pensar en les seves mans, en com s'aferraven als genolls, en la mirada que es va creuar amb la seva durant un instant que es va fer massa llarg.

Potser sabia per què havia fugit, però no volia admetre-ho. La por va ser més ràpida. L'instint, més fort. Havia salvat la vida, sí. Però alguna cosa s'havia quedat enrere. I no sabia com anomenar-la. No era només culpa. Era una mena de buit nou, una esquerda que abans no hi era, una sensació d'haver perdut alguna cosa que, sense ser seva, li feia mal igualment.

Va mirar-se les pròpies mans. També li tremolaven.

Aquella nit no va dormir. Ni les següents.

Va quedar-se allà, despert, amb la manta sobre les espatlles i els ulls oberts mirant el sostre, escoltant el murmuri dels altres, el grinyol del vent contra les finestres, i l'eco d'una frase que no es podia treure del cap:

Vaig creure que sobreviure seria suficient... fins que vaig saber què havia deixat enrere.

La culpa

El foc ja no rugia. A fora plovisquejava, una pluja fina que amb prou feines era un murmuri damunt la teulada de xapa. El perill immediat havia passat, però a dins, dins d'ell, tot continuava encès.

Dormir era impossible.

La manta que el cobria no aconseguia apaivagar un fred que no venia del cos. Era un fred diferent, d'aquells que s'escolen per dins i no tenen nom, ni origen, ni un lloc concret on

viure. Només hi són, entre el pit i la gola, com una pedra que no es pot empassar ni tampoc deixar anar.

Al seu voltant, en aquella sala ampla que un dia havia estat una aula, la gent murmurava històries com qui ofereix trossos de si mateix per reconstruir allò que ha perdut. Una dona explicava com havia embolicat el seu gos amb una tovallola per treure'l. Un adolescent relatava que s'havia endut les cartes del seu avi perquè no podia suportar la idea que es cremessin. Una mare mostrava amb tendresa un dibuix que la seva filla havia salvat de les flames, com si en aquells traços tremolosos s'hi continguéssin tota la vida.

Ell no duia res.

Cap objecte. Cap gest. Cap relat per rescatar.

Només havia marxat.

I en aquella fugida cega, a penes s'havia endut ell mateix. Ni la motxilla. Ni la veu. Només el cos. Només la por.

Li costava sostenir la mirada dels altres. No perquè ells sabessin què havia fet, sinó perquè ell ho sabia. I això ja n'hi havia prou.

Aquella nit —tan silenciosa i tan plena de pensaments— va portar amb ella una imatge llunyana, com si la memòria també necessités parlar. Es va veure de petit, amb els genolls pelats i els pantalons curts, corrent per un camí de terra darrere del seu pare. Una tempesta s'apropava, i la por l'empenyia. Recordava com el seu pare es va aturar, es va ajupir, i li va dir amb una calma que encara podia sentir:

—Sempre s'ha de mirar enrere. Si algú es queda, s'hi ha de tornar. Encara que faci por.

Aquella frase, senzilla i serena com l'aire abans del tro, va quedar gravada amb la força de tot allò que es diu sense saber que es quedarà per sempre.

L'abraçada del desconegut

I ara, què havia fet ell?

No va mirar enrere. No va tornar.

Va triar seguir endavant, amb por i sense pausa.

No es reconeixia. No era l'home que s'imaginava ser. Ni valent. Ni noble. Ni tan sols clar.

Era un altre: algú que encara buscava la manera de sostenir la mirada damunt allò que havia fet, sense apartar-la. Però dins d'aquell dolor punyent, tan íntim i tan callat, començava a obrir-se alguna cosa nova. Una veritat més honesta, més humil: encara hi era a temps per mirar. Encara podia tornar.

No per canviar el que havia passat. No per salvar ningú. No per corregir la història.

Sinó per deixar de continuar allunyant-se de si mateix.

Es va aixecar de matinada, sense fer soroll. Es va calçar les sabates humides i va creuar la sala en silenci, esquivant els cossos adormits amb la cura de qui camina entre branques vives. Ningú no el va veure sortir.

La pluja havia cessat. L'aire, espès de cendra humida i d'olor de terra cremada, l'embolcallava com un record recent. El camí cap al bosc era llarg, però els seus passos eren fermes.

Perquè per fi entenia una cosa.

No era el foc, el que més em cremava...

Era aquella mirada que demanava, senzillament, seguir viva.

I jo necessitava trobar-la. Encara que només fos per dir-li, sense paraules, que aquesta vegada sí, aquesta vegada estava mirant enrere.

El retorn

El camí cap al bosc ja no era el mateix.

Les branques que abans oferien ombra eren ara negres, trencades, apuntant al cel com braços vençuts. L'aire conservava aquella olor àcida i terrosa, barreja de fusta calcinada i humitat trista. Cada pas enfonsava una mica la sola dins la cendra, i el silenci tenia un altre to, com si el bosc parlés en un idioma més baix, més lent.

Però ell continuava caminant. Amb el front mullat, les espatlles tenses i aquella certesa estranya que de vegades habita en qui ha deixat d'esperar res que no sigui la veritat.

No tenia clar cap a on anava, però els peus semblaven recordar-ho. El guiaven sense demanar explicacions, com si la culpa també sabés tornar.

I aleshores va començar a veure senyals:

Un mocador lligat a una branca. Una petjada dèbil, torta. Un bastó, mig cremat.

El cor li va colpejar fort al pit. No pas per por, aquesta vegada, sinó per alguna cosa més fonda: la certesa que ja era a prop.

Va avançar una mica més, apartant fulles seques, esquivant troncs caiguts. El sol del matí amb prou feines es filtrava entre els núvols de fum antic, i enmig d'aquella boira quieta, el va veure.

L'ancià.

Estès sota un arbre baix, amb l'esquena recolzada al tronc, els ulls tancats i els llavis secs.

Amb la roba tacada, les mans esgarrinxades, la pell de la cara com paper arrugat. Viu.

S'hi va acostar a poc a poc. Es va agenollar al seu costat, sense saber si parlar o simplement quedar-se allà, respirant a prop.

El vell va obrir els ulls. El va mirar.

I va dir, amb una veu a penes més forta que el vent:

—Gràcies per haver tornat.

Això va ser tot.

No hi va haver paraules de més. Només aquella frase, senzilla i enorme.

I en aquell instant, el món semblà aturar-se.

Ell va abaixar el cap. Va sentir com alguna cosa es trencava per dins, com una presa que ja no podia contenir més aigua. I va plorar. Per fi. Va plorar com es plora quan alguna cosa es deslliura, quan per dins alguna ferida comença, al capdavant, a curar-se.

L'ancià, sense dir res més, li va posar la mà al braç. I aquell gest va ser suficient.

No van fer promeses. No van cercar explicacions. Van compartir aquell moment com si el temps no fes mal, com si el món pogués començar de nou des d'allí mateix.

I mentre el sol, tímid, s'obria pas entre la boirina, va comprendre l'essencial.

No es tractava de corregir el viscut ni d'esborrar-lo. El veritable coratge no era no haver fugit...

Sinó tenir la força de tornar.

Perquè, al final, el que importava no era qui havia estat aquell dia. Sinó en qui començava a convertir-se ara.

«No vaig saber qui era fins que vaig tenir por... i em vaig veure deixant algú enrere.

Però avui, tornant, també he sabut qui puc arribar a ser.»

Drets d'autor

© 2025 Xavier Dueñas

Tots els drets reservats.

Aquest text es pot compartir i circular lliurement sempre que es mantingui íntegre, s'esmenti l'autor i no s'utilitzi amb finalitats comercials.

Per a usos editorials, educatius o d'adaptació, contacta amb l'autor a través de la seva pàgina web.

web: <https://xavierduenas.es>